

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Capvt X. Jejuniū præsentī hominis statui covenientissimū.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

asse; ita quidem ut toto hoc tempore nec homines nec pecudes quidquam in cibi aut potus libarent, adeo ut etiam infantibus in cunis hoc triduo fuerit lacte abstinendum. Triduanam inedia tolerata jejuniium quadragintadiale cepit, Chrysostomi sensu, quo quidem tempore vesperi dumtaxat panis aliquid cum aqua in alimentum admitterebatur vitæ solum sustentandæ. Et vidit Deus opera eorum, & quiertus est super malitiam quam excutus fuerat, ut faceret eis, & non fecit. Ninivitarum libidinum & gulæ flagitium, aliisque magnæ varietatis sceleribus Deum gravissimè læserunt, & ad iram iustissimam provocarunt: Gladium Deus arripuit puniturus scelera; at ubi civitas omnis tam seridè jejunare cepit, gladium Deus vaginæ reddidit. Tanti est poenitentia jejuniis stabilita. Ionas ipse mirabatur, tot tantaque flagitia tam cito condonari. Ieiunium orator potentissimus, quidquid vult persuadet; jejuniium, certè veniam tam celere dandam Deo persuasit.

§. III.

Narrat scriptor illusterrimus Cæsar Baronius, anno à Virginis partu millesimo centesimo vicefimo quarto, Christianos in Palæstina cinctos à Saracenis, Ninivitarum exemplo jejuniium nemini detrectandum indixisse, adeo ut infantibus etiam & pecoribus alimonia fuerit subtracta. Ita victoriam obtinuerunt incredibilem. Nam tria millia Christianorum, præcunte crucis labaro, contra Saracenorum quadraginta millia progressi sunt ad conflictum. Nec auxilium ex alto defuit. Nam cælestis spendor sic exterruit hostes, ut catervatim fugerent. In fugâ septem millia hostium cæsi, aquis quinque millia submersi. Illæsi ac sospites Christiani omnes redierunt. Ieiunium pugnavit, jejuniium vicit. Optime dixit Ambrosius: *Nullum tam grave delictum est, quod non purgetur abstinentiâ, elemosinis extali Domin. tingatur.*

Rex Achab scelere non uno insignis, demum resistens, operuit cilicio carnis suam, jejunavitque. Quo quidem poenitentia cultu id effecit, ut Deus sibi met velut gratulatus non sine Achabi encomio dixerit ad Eliam: *Nonne vidiisti humilitatem Achab coram me? igitur non inducam malum in diebus eius.* Acceptissima pro peccatis satisfactio jejuniium, & gratissimum reconciliando Numini sacrificium.

Et nonne ab omni ævo damnata crapula, temperantia laudata, illa ut malorum propè omnium causa, hæc verò ut optima offensus Numinis placatio? Crapula delictum contaminat, jugulat, ad inferos præcipitat. *Sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere.* De impuro lusu & inverecundo sermo est. Idcirco adiungitur eodem loci: *Cecideruntque in die illâ quasi triginta millia hominum.* Nimirum increpatus est dilectus, & recalcitravit increpatus, impinguitus, dilatat, dereliquit Deum factorem suum, & recessit à Deo salvatore suo. Oblivio Dei imputanda crapula. Nonne nanct etiamnum sepulchra concupiscentiæ, ubi sepultus est populus carnis avidus? Nonne pro foribus ædium senex Heli eliditur in acie ipsius filii cadunt, in partu nurus expirat? Meruerat hoc domus sacrificiorum carnalium defraudatrix, gulæ dedita. Nonne propheta temere patiens, jejuniū deserti portam dedit leoni? Nonne apud inferos in divite convivia cruciantur, in pauperè Abraham sinum premente jejunia recreantur? Nonne Anna conjux Elcanæ prophetam post jejuniium & preces impetrat? Nonne Daniel post jejuniium tri-duanum Babylonio regi somnium explicat? Quis prandia jejunanti in foveâ Danieli per Angelum parata nesciat? Nonne leguminibus & aquâ palli tres principes Hebræi Babylonias fornaces rident intacti? Nonne Centurionis jejunantis preces auditæ? Nonne Iosue precibus & jejuniis hostes debellat? Nonne re-

Ambr. ser. 15. de Natali Domin. tingatur.

3 Reg. c. 21. v. 27.

Ibid. v. 29.

Temperantia ab omni ævo damnata, crapula vero dampnata. Exod. c. 32. v. 6. & 28. Deut. c. 32. v. 15.

Gen. 41. v. 16. Ibid. c. 9. v. 18. & 20.

Gen. 41. v. 16. Ibid. c. 9. v. 18. & 20.

Gen. 41. v. 16. Ibid. c. 9. v. 18. & 20.

Ezechia cilia & jejunia Deum ipsi misericordè conciliârunt, & omnes hostium cuneos quantumcumque numerosos profligarunt? Ieiunium expiatio noxarum, & gratum superis sacrificium.

CAPVT X.

Ieiunium presenti hominis statui convenientissimum.

VSITATVM præcis effatum fuit: *Sapientis vitæ faci is.* Nam natura tam contenta est modico, ut non nemo fatiretur, imò etiam inebrietur, fumo tamquam meraco vino. Quod testatur metrum: *Nautica plebs vitubat, credas mera vina bibisse, Quodque bibit, Tabaci nil nisi fumus erat.*

Chamaeleon aurâ pascitur, cicadæ rore viciant, hirundines vermiculis & culicibus nutriuntur, Gangis accollæ odore pomi vivere dicuntur. Natura paucis, paucissimis contenta. Et hoc in bonum hominis misericordè conducit. Cum enim in vitâ hac, penuria, paupertas, indigentia, inedia ubique sint obvia, potest etiam pauperimus quisque id annonæ sibi convehete, quod certè vitam tueatur. Natura paucissimis contenta. Nec enim fames ambitiosa est, facile parabilem cibum non spernit; obviis delectatur.

Diximus abstinentiam & jejuniium valetudini plurimum conducere, cibi & somni condimentum, pecunie ac famæ augmentum, spiritualium exercitiorum adjuvamentum, noxarum antidotum esse. Nunc porrò imus ostensuri Ieiunium huic nostro mortalitatis statui esse convenientissimum.

§. I.

SI voluissimus in paradiso esse frugi, manus à furto pomio temperare, nofter vivendi status fuisset omni voluptatum genere abundare. Sæpius hoc cogitandum, ut tantum illius in notitiam cæli deducamur. Nunc verò diuturni à paradiso exules sumus, vita omnis consecranda est poenitentia, pro floribus nascuntur spinæ, lolio pascimur. Heu miserabilem lactucam! Atqui hunc poenitentia statum nihil magis addeceat quam temperantia & jejuniium. Cum Saulis Hebræi regis subditi dominum statum tumulo mandarent, diebus septem jejunârunt. Lugere & jejunare cognata sunt.

Iudæos in Babyloniâ captivos hortabantur incolæ: *Hymnum cantate nobis de canticis Sion.* Iudæi contra: *Quomodo, inquit, cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ? Cantent ii, qui etiamnum habitant Hierosolyma; os nostrum non respondet fistulæ; animus ærumnis perditus, odit & ardet lætitiâ. Ita nos planè qui paradiso hæcti miserè vagamur in exilio, ignari (quod miserum) num in paradysum simus redituri. Ita hoc quidem tempore deliciis indulgere, symposiis interlesse, conviviis vacare, alienum profus est à luctu huius temporis. Voluptas in exilio, monstrum. Deliciæ in fletu, paradoxum; Poenitentiam, lacrymas, abstinentiam hic rerum status sibi deposcit. In hortis Elysiis suavissimæ sonabant voces: *Ex omni ligno paradisi comedite.* Sed brevi secutum est fulmen: *Comedes herbam terræ. In sudore vultus tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram, de qua sumptus es, quia pulvis es, & in pulverem reverteris.* Elusialis cibus, olera & herbæ.*

Ideo illi qui semper fœcos lucentes, culinas plenas, menfas opimas, ventrem infartum habent, iure merito interrogandi sunt: Heus vos, ô boni, num scitis, quâ in regione, quo in statu, quibus in studiis versamini? Etiamnum amensissima tempe vos incolere putatis? Fuistis in paradiso, non estis amplius; nunc eremum habitatis & horridam solitudinem.

Mina.

Tempus edendi, tempus abstinendi. Tempus epulandi, tempus jejunandi. Nunc quidem dum tremibus affixi laboramus, plorandi ac jejunandi tempus est, in caelo epulandi erit. Satiabimur, cum apparuerit gloria Domini.

CAPVT XI.

Ieiunium quotidiano sanctissimorum hominum usu confirmatissimum.

CYRIPÆDIAM scripsit Xenophon, & Rempublicam Plato, & Oratorem Tullius, quemadmodum pictores eorum, quos depingunt, effigies plerumque formosiores penicillo reddunt quam sint. Et Xenophontis quidem Cyrpædia nobilissimis præceptionibus abundat. Has Cyrus dictis exemplisque tradit, non quòd is reverà talis vixerit, sed quòd eum talem vivere decuerit. Inter præceptiones ceteras Cyrus & hanc tradidit: Qui præsentem sibi tem voluptatem eripit, & ab eà temperat, non ejus opinionis est, ut nunquam velit hilarescere, sed ut futuro tempore tantò plus voluptatis habeat, quantò plus sibi ademit. Objectioni respondit Cyrus hominum profanorum, à quibus hæ voces sunt: Quid assidue tam mœsta? Tempus flendi, tempus exilii, tempus abstinendi, tempus largiendi & jejunandi. Sudandum in tirremi, esuriendum ac sitiendum, nihil alitium, nil cupidiarum desiderandum, ubi panis mucidus & foetens aqua in deliciis sunt. Quousque tandem ista? Hæc, ajunt, identidem cogitare nimis tetrum & morosum est. Vivamus hilariter, & curemus, ut nobis bene fit, dum licet.

De modo bene vivi di præceptio à Cyro tradita.

Huic hominum genio paucissimis respondet Cyrus: Voluptatis victoria, voluptas maxima. Hoc omnibus Christi amicis semper perspectissimum fuit. Eorum hic aliquos nominare animus est; omnes aut periosque nec toto libro possum complecti. Ita more meo seligam, non colligam. Itaque paucorum hic exempla subjiciam, qui abstinentiæ & jejunii laude floruerunt, quique nos seros nepotes docuerunt, eadem gradi viâ ad cælum.

§. I.

Basilii de laud. jejun. Omnes sancti ad vitam Deo dignam instituti sūt per jejunium.

Basilius Magnus in jejunii elogia disertissimus: Omnes sanctos, ait, quotquot fuerunt, ad vitam Deo dignam per jejunium fuisse institutos reperies. Omnia diviniæ paginæ volumina pervolve, & probatissimos quosque ac sanctissimos homines crebrius ac severius invenies jejuniis operatos.

Moses bis quadragintadiale jejunium strictissime servavit, quo toto tempore nec cibi quidquam nec potus admisit. Ipse de seipso: Fesseveraci, ait, in monte quadraginta diebus ac noctibus panem non comedens, & aquam non bibens. Hæc prima Moysi quadagesima fuit. Alterius idem testis mentionem injiciens: Et prociadi, ait, ante Dominum, sicut prius, quadraginta diebus & noctibus panem non comedens, & aquam non bibens propter omnia peccata vestra, qua gessistis contra Dominum, & eum ad iracundiam provocastis: timui enim indignationem & iram illius, quâ adversum vos concitatus delere vos voluit. Et exaudivit me Dominus etiam hac vice. En jejunii cum oratione conjuncti vires.

Ibid. v. 18.

Ibid. v. 19. & 20.

3i Reg. c. 19. v. 8.

Mosen æmulatus Elias, qui Angeli monitu pane subcinericio & fonte publico se reficiens, in solitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus usque ad montem Dei Horeb ambulavit. Post jejunium tam prolixum, familiarissimum cum Deo colloquium impetravit. Rem admirandam! Hi soli duo jejunatores in rupe Taboreiâ cum Domino IESU colloqui sunt auditi. Ad eò arctam cum cælo familiaritatem conciliat jejunium.

Iuditha sanctissima famæ vidua, quod sacræ paginæ testantur, jejunavit omnibus diebus vite sue, præter Iudithæ sabbata & festa domus Israël: Hæc una & sola femina v. 6. Holofernem cum omni Assyriorum exercitu debellavit precibus & jejuniis.

Iuditham imitata Esther regina, quæ triduum totum impransâ & incenata precibus vacavit. Rem grandem perit & obtinuit. Ieiunium orationi junctum potest omnia.

Gemina in hoc Esther Sara, quæ pariter triduanam inediam constantissime toleravit stando. Non est caputapulta vel ulla machina, quæ certius cælum expugnet quam jejunium.

Patientiæ magister Iobus jam in fimo velut in lectulo compositus, amicis adfidentibus, septem diebus & septem noctibus jejunavit. Ne quid exempli ad omnigenam patientiam deesset, non solum cruciatus corporis, sed & latratus stomachi famem sitimque pertulit. Nihil excipit vera tolerantia, silentio pugnavit Iobus & jejunio; ita victoriam reportavit, ita stygios hostes triumphavit. Vis cacodæmonem debellare; jejuna. Gulosos & saturos non timet hic hostis, sed temperantes & sobrios. Sulpitius Galba Imperator, Suetonio teste, in Germaniam inferiorem misit, contra opinionem, Aulum Vitellium profundæ gulæ hominem & ventri natum. Nemo non mirabatur Galbam nihil sibi ab eo monstro timere. At Galba nullos, ajebat, minus metuendos, quam qui de solo victu cogitent, comedones, gulæ proceres, catillones. Ita profecto diabolus abstinentes, sobrios, jejunantes timet; gulosos, manducos, patinarios, popinones, ingluviosos non timet. Certam sibi ab his spondet victoriam.

Tobias vir sue gentis laudatissimus, ut tantò promptius liberalis esset in mortuos, convivium jam paratum deserens propter vitam suam terræ reddere. Copulata virtutis est petenti stomacho negare escam, & mortuo non roganti etiam cum vitæ periculo impertiri sepulturam.

Eldras sacerdos de seipso: Et prædicavi ibi jejunium, inquit, juxta fluvium Abava, ut affligeremur coram Deo nostro, & peteremus ab eo vitam rectam. Jejunavimus autem, & rogavimus Deum nostrum pro hæc, & evenit nobis prosperè. Dicta confirmans: Sedi, ait, & steti, & luxi diebus multis, & jejunabam & orabam ante faciem Dei cæli. Eldram impetrasse, quæ petiit, ne miremur, precibus armatis egit.

Regum sanctissimus David jejuniorum assiduitate omnes superavit. Hinc illa in psalmis voces: Humilia-bam in jejunio animam meam. Operui in jejunio animam meam. Genua mea infirmata sunt à jejunio. Ut filiolo morituro vitam impetraret à Deo, jejunio jejunavit. Hoc sanè serium est jejunium, cum vires deficere, corpus velut veste undique operitur, cum jejunio jejunatur. Sunt enim aliqui, qui sicut audientes non audiunt, ita jejunantes non jejunant: adeò enim abundanter & delicatè prandent vel cenant, ut gulonum quisque illorum jejunia, quam aliorum non jejunantium prandia malit. Nam illi tales quò minus jejunium sentiant, non multum ante horam undecimam cubitu surgunt. Ita è lecto mensam eduliorum varietate structam accedunt. Nihil piscium, nil ovorum, nil oleris aut pulvis melioris nec ad saturitatem, nec ad delicias deest. Ad præsepe tam plenum quis esuriat? Sed, inquis, Ecclesiæ leges nihilominus servo, Cruciatæ Bullam habeo, carnibus abstineo, semel dumtaxat in die calentes cibos admitto, contentus unâ refectioe. Sed hæc tua, o bone, una refectio duabus aliis aut tribus æquiparanda. Non est hæc esurialis, sed aditialis cena. Et quamvis fortè satisfacias legi, non tamen legis fini, qui